

здійснення детального аналізу та подальшого розроблення на їх основі професіограми для неформальної освіти, яка має ґрунтуватись на сучасній освітній методології, створювати реальні можливості для поступового підвищення рівня професійної підготовки, успішного планування та можливостей досягнення андрагогом кар'єрного зростання.

Література

1. Аніщенко О. В. Професійна підготовка та сертифікація андрагогів: досвід і перспективи / Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи: збірник наукових статей / [колектив авторів]; за ред. Кременя В. Г., Ничкало Н. Г.; укл. Аніщенко О. В., Лук'янова Л. Б. Київ : Знання України, 2018. С. 165–174.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Національний класифікатор ДК 003:2010 «Класифікатор професій», із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15 лютого 2019 року № 259 URL: https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433
4. Педагогика: Большая современная энциклопедия / Сост. Е. С. Рапацевич. Минск : «Современное слово», 2005. 720 с.
5. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.

УДК 159.923.2

Сампара О. В.

учитель географії вищої категорії,
вчитель-методист Тернопільської Української гімназії
імені Івана Франка
oksana.sampara@ukr.net

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО У СТВОРЕННІ ЕКОМЕНТАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

В умовах нової соціокультурної реальності пріоритетним завданням реформування національної освіти, реалізації Концепції Нової української школи постає створення екоментального освітнього середовища як дружнього до дитини, безпечного та творчо-розвивального. Розгляд психогеографії у взаємозв'язку з етнологією, гуманістичною антропологією, гуманітарною географією дає можливість системно і комплексно підготувати вмотивованого вчителя як соціального фасилітатора, наставника, коуча, партнера учнівської молоді до створення етнопсихокультурного ландшафту в навчальному закладі як необхідної життєвої реальності для відкритого особистісного простору кожної дитини, для розвитку її «майбутньої життєвої траєкторії» (В. Г. Кремень) [1].

Актуальною проблемою сьогодення є дослідження сучасного стану антропологічної проблеми «людина – природа – суспільство», розгляд

концепцій взаємодії чинників навколишнього середовища та людської діяльності у суспільстві, взаємовплив геосистеми і психосистеми людини, психологічний аналіз різноманітних аспектів організації життєвого та особистісного простору: символічних, комунікативних, міфологічних, візуальних, подієвих тощо. Роман Кісь, розглядаючи соціокультурний простір у контексті взаємодії глобального та локального як *глокалізацію* (зустрічний рух смислоформ, знакових систем та способів комунікування), підкреслює: «Без повсякчасної живої інтерпретації та реінтерпретації не буває спадкоємності культурних традицій, розривається дійсна континуальність культури, деградують і розпадаються співвідповідні дискурси, знецінюються та вивітруються соціокультурні смисли...» [2, с. 7-8].

Президент Національної академії педагогічних наук України В. Кремень наголошує: «Дитиноцентризм на загальносуспільному рівні стверджує не «показушне» гасло «Усе краще – дітям!», а погляд на дитинство як повноцінне життя людини, на дитину як особистість, рівноправного члена суспільства, визнає її індивідуальність і створює необхідні умови для її становлення і розвитку. На принципах інноваційності і дитиноцентризму має будуватися вся освітня діяльність, вся система відносин у суспільстві, ставлення дорослих до дітей» [3, с. 93]. Мова йде про визнання самоцінності дитинства, особистісно орієнтоване навчання і виховання, реалізацію культуротворчої функції в новій, розвивально-освітній парадигмі, гуманізацію освітньо-виховного простору сучасної української школи [4]. Зasadничими у розробці та впровадженні новітніх інтерактивних освітніх технологій у навчальний заклад є настанови гуманістичної педагогіки (Г. Ващенко, В. Сухомлинський, М. Стельмахович, С. Русова та ін.).

Виховним потенціалом сім'ї є родинні, народні, релігійні традиції, атмосфера любові, взаємоповаги, взаєморозуміння, співпереживання, співпраці. Діяльність класного керівника із залученням батьків до створення безпечного середовища для розвитку особистості учня/учениці, почуття власної унікальності, з метою захисту та зміцнення прав дітей має включати: підвищення рівня батьківської обізнаності щодо

побудови конструктивного, демократичного спілкування з дітьми; активізацію виховного потенціалу родини через демонстрацію позитивного досвіду у вирішенні проблемних ситуацій у різних проявах та запобігання їм; створення атмосфери довіри, гуманного ставлення до особистості гімназиста через співпрацю «учителі – батьки – діти» [5].

Важливим напрямком нашої роботи у сімейному вихованні гімназистів є забезпечення добровільного партнерства батьківської родини як рівноправних суб'єктів навчально-виховного процесу. Це передбачає виявлення та активізацію виховних можливостей сім'ї, підвищення рівня педагогічної культури батьків та організацію спільної діяльності сім'ї та школи. Організація виховання на таких демократичних засадах вимагає зміни традиційних установок класного керівника і батьків, спричиняє пошук інтерактивних форм і методів взаємодії вчителя з батьками учнів. З цією метою у класі було створено батьківський клуб «Мудрість батьківської педагогіки», напрямками роботи якого були: створення батьківського бюро «Безкорисливих послуг», де працюють секції: «Господиньки», «Дипломати»,

«Мандрівець», «Консультанти»; психолого-педагогічний консультпункт «Проблемні питання»; родинно-гімназійні КТС : «Батьківський імідж» (Популяризація здорового способу життя); «Мережаки та мереженята» (Дитина у комп'ютерній мережі); «Сімейними стежками» (Презентація родинних традицій); «Особливе коло» (Спільні зустрічі з відомими людьми, духовенством, громадськими організаціями); університет сімейних знань «Батьківський такт» (батьківські зустрічі).

Побудова освітнього середовища з елементами психогеографії на засадах «педагогіки партнерства» та гуманістичної еко«матриці» національної спадщини, інтеграції компетентнісного, особистісно орієнтованого та геопсихоекологічного підходів сприятиме формуванню екоментальної культури дітей та молоді.

Література

1. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf/>
2. Кісь Роман. Глобальне – національне – локальне (соціальна антропологія культурного простору). Львів: Літопис, 2005. 300 с.
3. Кремень В. Г. Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : [монографія]. К. : Педагогічна думка, 2012. 448 с.
4. Кравець В. П., Кікінежді О. М., Шульга І. М. До проблеми гуманізації освітньо-виховного простору сучасної української школи. *Освітологія*. 2018. № 7. С. 15–21.
5. Сампара О. В., Кікінежді О. М. Фінансова мудрість родинної педагогіки: програма освітнього курсу для батьків з фінансової грамотності дітей. К. : УБС НБУ, 2015. 23 с. (Проект «Програма розвитку фінансового сектору (USAID / FINREP-II)»)

УДК 378.016:373.3

Семенча Л.Г.

кандидат психологічних наук,
викладач психолого-педагогічних дисциплін
КВНЗ «Нікопольський педагогічний коледж» ДОР
semencha2010@ukr.net

Шевякова Н.Л.

кандидат психологічних наук, директор КВНЗ
«Нікопольський педагогічний коледж» ДОР
n.l.shevyakova@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО ПРАКТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН З МЕТОДИКАМИ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Переорієнтація початкової освіти на компетентнісний розвиток вимагає від педагога не тільки дидактичних знань, але й сформованих механізмів щодо